

4. Magyar nyelvtan

4.1. A j és ly betűket tartalmazó szavak helyesírásának gyakorlása

A program eredetileg alsó tagozatos diákok számára készült, de más korosztályoknál is tanulságos lehet a kipróbálása. A kicsik élvezik, hogy egy-egy helyes válasz után mesefigurás képet kapnak a programtól. Fontos, hogy gyakorláshoz és nem számonkéréshez készült a program. A gépkezeléstől sem kell megijedni, hiszen a válaszokat egérrel adhatjuk meg a megfelelő betűt ábrázoló gombra való kattintással.

Elsők között vetődhet fel a kérdés, hogyan alkalmazhatok én egy beépített szókészletet tartalmazó programot? A program egy **txt** formátumú szöveges fájlban külön tartalmazza a szókészletet. Belenézve ebbe a fájlba gyorsan megállapíthatjuk, hogy saját szókészletet mi is könnyedén készíthetünk magunknak. A következő formában kell megadnunk a gyakorlandó szavakat:

- madári*j*esztő
- ricsa*j*
- he*ly*es

Minden szó önálló sorba kerüljön. A csillagok által körülvevett betűt kell majd a diáknak megadni a megjelenő hiányos szóban. Fontos tudni, hogy a gyakorlásra váró szavakat a program mindenképpen a **j-ly.txt** nevű fájlban keresi. A program által megjelenített képeket is könnyedén lecserélhetjük, csak arra ügyeljünk, hogy a név ne változzon, és 110×110-esnél ne legyen nagyobb a kép. A programnak a forráskódja is megtalálható a <http://www.jos.hu/Konyv/VB/VB6.htm> címen a barkácsoló kedvű kollégáknak, de ennek használatához a VB6 programnyelv szükséges gépünkön. A letölthető állományok között találunk egy **J-Ly.exe** nevű fájlt, amit már a programnyelv nélkül is futtathat bárki.

4.2. Hiányos szavak kiegészítésének gyakorlása

Ez a program tulajdonképpen a j és ly betűket gyakoroltató program általános változata, így gyakorlatilag bármilyen szóhiány kiegészítésének gyakorlására használható. Az előzőekben leírtak erre a programra is igazak, itt csak a különbségeket emelném ki. A válaszokat itt már

nekünk kell beírni, és nem egerrel kell kattintani a megfelelő betűre. A gyakorlandó szavakat tartalmazó fájlban az előzőekben leírt formában kell megadnunk a szavakat, de itt például már írhatunk olyanokat is, hogy:

- sze*g*fű
- he*lyi*ség (szoba)
- me*ggy* (gyümölcs)
- szu*b*sztitúció

Ez a változat hasznos lehet bármely tantárgy szakkifejezéseinek gyakorlásához.

4.3. Névmások

Készíts táblázatot a névmások rendszeréről! Színkóddal válaszd külön az egyirányú és többirányú névmásokat! A táblázatot tartalmazzon rövid meghatározást és példákat is! A példákat emeld ki félkövér vagy dőlt betűkkel!

Használható szoftver:

Szöveges táblázat készítésére: *Word, Excel (a Tisztaszoftver programban díjmentesen elérhető Microsoft Office része, amelyhez a www.tisztaszoftver.hu oldalról lehet hozzájutni)*

4.4. Sajtóműfajok

Az elmúlt hét nyomtatott sajtótermékeiből keress az interneten példát a hírre, tudósításra, interjúra és kritikára! Töltsd le ezeket a cikkeket, jelöld meg pontosan a forrásukat! Mindegyik szöveghez készíts egy rövid elemzést, amelyben bemutatod az adott műfaj jellegzetességeit a kiválasztott szövegen keresztül. Úgy oldd meg a feladatot, hogy az elemzés tipográfiaiilag is elkülönüljön a sajtórészlettől!

Használható szoftver:

Elemzés írásához: *Word (a Tisztaszoftver programban díjmentesen elérhető Microsoft Office része, amelyhez a www.tisztaszoftver.hu oldalról lehet hozzájutni)*

4.5. Napilap

Képzeld magadat egy napilap főszerkesztőjének a helyébe! Feladatod, hogy megtervezd lapod egyik számának főoldalát, azaz első oldalát! Adj címet napilapodnak! Tervezd meg a fejléceket, figyelj arra, hogy a címen kívül még milyen adatoknak kell erre a részre rákerülniük. Dönts arról, milyen betűtípusokkal, milyen cikkek kerüljenek erre az oldalra! Jelöld ki a képanyag helyét is! Majd e vázlatod alapján csináld készre ezt az oldalt!

Használható szoftverek:

Vázlat, illetve kiadvány készítésére: *Word, illetve Publisher (a Tisztaszoftver programban díjmentesen elérhető Microsoft Office részei, amelyhez a www.tisztaszoftver.hu oldalról lehet hozzájutni)*